

Toxopeus geniet van 'zijn' Rottumeroog

DELFZIJL - Hendrik Toxopeus voelt zich geen Don Quichotte die verbeten vecht voor een verloren zaak. Integendeel: volgens hem is het nog lang niet zeker dat de eilanden Rottumerplaat en Rottumeroog door het Rijk worden opgegeven en aan de natuur overgelaten. En ook is het volgens hem onjuist dat wanneerer, zoals hij hoopt, besloten wordt om de eilanden te blijven onderhouden, Rottumeroog 'alsnog' gedomd is te verdwijnen en uiteindelijk in

Echtpaar Toxopeus wekt Nederland met schok uit winterslaap

Rottumeroog mag geen verloren paradijs worden



NO 20
WC 20
EC 22
DC 20
AC 20

Drents
Groningse
Pers

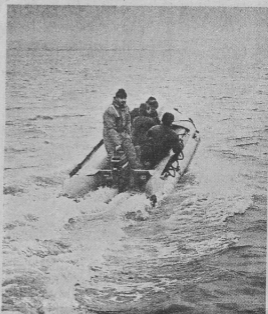
Dinsdag
31 december
1991

Maart

De schrijver Jan Klompsma uit Middelstum zegt het zo: „Er is een tijd geweest, dat het eiland er niet was en die tijd zal weer komen.

Tussen die twee lange momenten wandelt het eiland door....en door, totdat het moe zal zijn en zijn taak zal overdragen aan het volgende Rottumeroog”.

„De voogd van het eiland is er koning, bij de genadige gratie van zee en wind. Hij beheert, waar zee en wind heersen. Hij neemt het eiland bij de hand en volgt samen met hem de koers, die zee en wind voorschrijven”.



► Ambtenaren op weg naar Rottumeroog.

► Het echtpaar Toxopeus aan boord van 'De Amazone'.

Eind maart werd Nederland met een schok uit de winterslaap gewekt. De Paasdagen stonden bol van het nieuws: Hendrik Toxopeus (47) en z'n vrouw Janny hadden Rottumeroog bezet. Veertien dagen wilden ze het volhouden, al vreesde het Delfzijlster echtpaar een snelle ingreep van de politie. Hun actie was illegaal. Rottumeroog en Rottumerplaat waren natuurgebieden en verboden voor onbevoegden. En Hendrik en Janny waren onbevoegd.

Foto: Harri Kuiper

Foto: Dennis Beek

Hoewel, Hendrik woonde er zo'n twintig jaar als zoon van de strandvoogd Jan Toxopeus en ook z'n grootvader sleet er z'n leven. Na een carrière op zee brachten Hendrik en Janny vaak dagen door op het Wad met hun boot 'De Amazone' en uiteraard bezochten ze zo ook meer dan eens de beide, inmiddels onbewoonde Rottums. Met lede ogen zagen ze de afkalving. Het onderhoud van Rijkswaterstaat was minimaal en een paar vliegende winterstormen zouden weleens fataal kunnen zijn.

Daarom werd besloten tot een bezettingsactie om daarmee landelijk de aandacht te trekken voor de bedreigde eilanden. Haast was geboden, vooral toen bekend werd dat Rijkswaterstaat en het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij met plannen rondliepen om het schamele onderhoud helemaal overboord te zetten.

Straffen

Het echtpaar Toxopeus ging die Paasdagen niet over één nacht ijs. 'De Amazone' werd afgemeerd vlak buiten de verboden wateren. Een bevriende schipper waakte over het vaartuig. Zo kon de boot in ieder geval niet in beslag worden genomen. Vooraf hadden ze geïnformeerd naar mogelijke straffen, die er op een bezettingsactie stonden. Die waren niet mals: maximaal vijduizend gulden boete en drie maanden hechtenis. Toch besloten ze het plan door te zetten.

Nederlandse en buitenlandse media stortten zich massaal op de actie. Eigenaren van rubbervletten uit de Eemshaven zetten de journalisten en fotografen over voor vijfhonderd gulden per persoon. Een stuk of zes per boot. Tel uit je winst. Gefluisterd werd dat grote bladen nog veel meer betaalden, maar die geruchten bleven hangen in de harde en ijskoude wind.

Hendrik en Janny genoten. Nooit of te nimmer hadden ze een dergelijke golf van publiciteit verwacht. Steeds weer vertelden ze hun verhaal. Desnoods zouden zij als onbezoldigde strandvoogden met hulp van vrijwilligers trachten Rottumeroog bij de hand te nemen op z'n eeuwenlange wandeling. In hun visie hoefde het eiland niet te verdwijnen. Rottumerplaat had minder hulp nodig, want dat was de laatste jaren in een natuurlijke groeifase beland.

Intussen was er lichtelijk paniek uitgebroken op de kantoren van Rijkswaterstaat en het ministerie van Landbouw in Groningen. Dinsdag na Pasen vertrokken meteen drie topambtenaren met de rijksboot 'De Harder' naar Rottumeroog. Doel was, het echtpaar Toxopeus te sommeren het eiland te verlaten en alsnog de rust te herstellen. De Delfzijlsters weigerden. Vrij snel daarna won de publieke opinie het van de strenge wetten. Ze kregen alsnog toestemming om veertien dagen te blijven, „want uit onderzoek was gebleken dat ze niets vernielden”.

De stroomversnelling ebde niet weg. De provincie Groningen bemoeide zich met de actie. Gedeputeerde Johan Remkes rook poli-



Het weer in maart
Gem. temp. 8,8 °C;
hiermee zachtste
maart-maand
sinds 1706 (nor-
maal 4,8 °C). 6/9
maart: Sahara-
stof.

► **Cor Witsche**

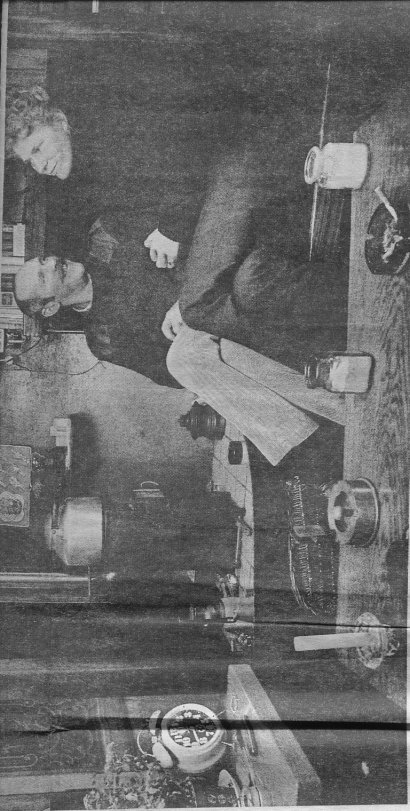


Misstrabe: DGP

tieke winst en koos de zijde van Toxopeus. De Waddenadviesraad stelde voor om Rottumerplaat aan de natuur over te laten en het beperkte onderhoud aan Rottumeroog voort te zetten. Minister H. Mail-Weggen sloot zich bij dit advies aan. Na een bezoek aan het eiland deelde ze haar besluit mee. Daarmee hadden Hendrik en Janny definitief gewonnen.

Urtijkatoren

Kort na de actie werd ook de Stichting Vrienden van Rottumeroog en Rottumerplaat opgericht. Inmiddels telt deze club honderden leden, is er een fraaie kalender gedrukt en zijn er



volop plannet in de maak om direct na de winterstorm met het onderhoud te beginnen. Onder leiding van Hendrik Toxopeus.

Thuis, in Delfzijl, ontvouwt hij zijn plannen: „Je moet niet tegen de zee verzetten. Dat heeft geen zin. Je moet het eiland bij de hand nemen en op de juiste plaatsen windschermen, rijpout en helmgrasplanten. Bij harde wind stad vader uren op te uitkijktoeren om het sturende zand te volgen”.

Volgens Toxopeus verplaatst Rottumeroog zich langzaam in zuidoostelijke richting: „Die koers mis je een handje hepen. De huidige duinen en over vijftientwintig jaar ver-

dwenen. Dan moeten er nieuwe zijn. Zo is dat altijd gegaan”.

Hendrik en Janny zien er niet tegenop om weer geruime tijd op het eiland te moeten wonen. Hendrik: „Dat was niet de bedoeling van onze actie, maar nu het zover gekomen is, moet het. Eenzaam? Waarom? Wij zijn nooit eenzaam op Rottum geweest. Toen ik studeerde in Groningen was ik vaak eenzaam dan op het eiland. Als je daar iemand tegenkwam, dan maakte je een praatje. Bezoek was echt belangrijk. In Groningen botste je tegen iemand aan, je zei „sorry” en liep door”.

Lamsoren

Lyrisch worden ze als ze het over de prachtige natuur van de eilanden hebben: de planten, de vogels, ze raken er niet over uitgepraat. Maar dat kan Jan Klopmas nog beter. Hij heeft immers voor doorgeleerd:

„Rottumeroog - als je er voor het eerst komt en het sneeuwt meeuwen rondom en paarsblauwe lamsoorvelden verbieden betreden en het purperrode schorrekruid vlamt tot aan de slikgronden, dan weet je het zeker: dit is het paradijs en het mag geen verloren paradijs worden, dit is het middelpunt van de aarde, waar zonder de aarde zichzelf niet meer is”.